

"فرانسيس بيکن"، فيلسوف شهير انگليسي (1626م)

فرانسيس بيکن فيلسوف معروف انگليسي در 22 ژانويه 1561م در لندن به دنيا آمد و از جواني به تحصيل علم و دانش پرداخت. پدر فرانسيس از نزديکان پادشاه انگليس بود.

فرانسيس بيکن فيلسوف معروف انگليسي در 22 ژانويه 1561م در لندن به دنيا آمد و از جواني به تحصيل علم و دانش پرداخت. پدر فرانسيس از نزديکان پادشاه انگليس بود. از اين رو وي براي نزديک شدن به پادشاه کوشش فراواني کرد و بالاخره به عضویت مجلس ملي انتخاب شد و با اخذ عنوان لرد، به رياست قضات کشور و رياست دادگستري انگلستان دست يافت. با اين وصف طولی نکشید که پارلمان انگليس که نظر خوبي نسبت به بيکن نداشت، او را به جرم اختلاس از تمام مزايایي که به دست آورده بود محروم کرد و بيکن پس از محاکمه به حبس ابد محکوم شد. اما پادشاه انگلستان وي را عفو کرد و بيکن از آن پس تا پايان عمر در املاک خود در خارج از لندن، روزگار گذراند. بيکن با وجود از دست دادن مقام، از مطالعه و اشتغال به علم رویگردان نشد و در همین هنگام کتاب *Novum Organum*؛ هاي معروف خود درباره ارزش و پیشرفت علم و دیگری به نام *Armenica* جدید را منتشر نمود که فوق *العاده* مورد توجه قرار گرفت. وي عنوان کرد که هدف اصلي او در زندگی، عبارت از اعمال نفوذ خود به طبیعت است. بيکن مي *گفت*: انسان چون داراي سه نيروي حافظه، تخيل و عقل است، بايد علوم نیز به سه دسته تقسيم شود. از اين رو، بيکن آن *چهار* را که مربوط به حافظه بود تاريخ نامید و ادبيات و فلسفه را نیز به ترتيب به تخيل و عقل مربوط مي *دانست*. او فلسفه را به سه موضوع خدا، طبیعت و انسان تقسيم کرد و بر اين اساس آن *چهار* مربوط به خدا باشد، علم الهي است و طبیعت، موضوع علم و حکمت است. هم *چنين* اموري مربوط به روان و تن هستند مثل پزشکی و هنرهای زيبا و ورزش و اخلاق، و برخي مربوط به زندگانی اجتماعي مردم است که آن را بايد علم مدني نامید. بيکن اولين کسی بود که با انتقاد از علم و حکمت قدیم، مبنای آن را درهم ریخته و با بیان نقائص و اشتباهات آن، مردم را به تجربه و اساس علوم تازه تشويق مي *کرد*. بزرگ *ترين* خدمت بيکن به فلسفه، تدوين و استقرار و ترويج روش استقراء در علوم تجربی بود که هم اينک نیز کاربرد فراواني دارد. بيکن در گسترش علوم تجربی در انگلستان و تجديد حیات علم و فلسفه در اروپا نقش بسزايی داشت و با تالیف کتاب *احياء علوم کبير* يا *دایرةالمعارف علوم بشری*، یکی از پديد آورندگان روش تجربی به شمار مي *رود*. بيکن دو سال قبل از مرگش کتاب *آتلانتیس نو* را نوشت و آن مدینه فاضله *ای* بود که ساکنانش خويشتن را وقف مطالعه طبیعت و خداوند کرده بودند. در اين مدینه فاضله که آن را بزرگ *ترين* ارمغان بيکن به فلسفه جهان نامیده *اند*، سياست *مدار* وجود ندارد بلکه به جای آنها مردان *عَمَل* و کشوردار نشسته *اند*. در اين آرمانشهر، از راه گزينش شرافت *مندانه* بر مبنای لياقت و صلاحیت مي *توان* به مقامی رسید. انسان عليه انسان به ستیزه برنمی *خيزد*، بلکه همه انسان *ها* دست در دست يك *ديگر* براي غلبه بر نيروي طبیعت کوشش مي *کنند*. در اين مملکت، نمونه و کمال مطلوب، کشمکش و جنگ نیست زیرا حرص و طمع وجود ندارد. هيچ کس نمی *کوشد* تا در کسب ثروت از همسايگان خود پیشی جوید. در مدینه فاضله بيکن، مردم تحت رهبری ساکنان فيلسوف و دانشمند، به دين حسن نیت خواهند گروید. آدميان *حيواناتي* نیستند که راست راه مي *روند* بلکه خدایانی جاودانی هستند. علاوه بر اين اثر، از فرانسيس بيکن آثار دیگری بر جای مانده که پیشرفت دانش، تاريخ بادها و داستان مرگ و زندگی از آن جمله است. فرانسيس بيکن سرانجام در نهم آوريل 1626م در 65 سالگی بر اثر ابتلا به مرض ذات *الریه* درگذشت.